

BESTIAE ET HOMINES

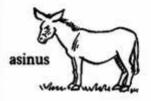
I Equus et asinus, leō et lupus, canis et ovis bēstiae sunt. Leō et lupus sunt bēstiae ferae, quae aliās bēstiās capiunt et edunt. În Âfrică sunt multî leones. Păstores Âfricae leones timent, nam leones non solum oves pastorum 5 edunt, sed etiam pāstōrēs ipsōs! Non bēstia, sed homo est pāstor; leonēs autem non solum aliās bēstiās, sed etiam hominës edunt. Ferae et hominës amīcī non sunt. Canis amīcus hominis est, ea bēstia fera non est.

Aliae bēstiae sunt avēs, aliae piscēs. Aquila est magna 10 avis fera, quae parvās avēs capit et ēst. Avēs in āere volant. Piscēs in aquā natant. Hominēs in terrā ambulant. Avis duās ālās habet. Homō duōs pedēs habet. Piscis neque ālās neque pedēs habet. Avis quae volat ālās movet. Homō quī ambulat pedēs movet. Piscis quī 15 natat caudam movet. Cum avis volat, ālae moventur. Cum homō ambulat, pedēs moventur. Cum piscis na- | cauda m

avês in āere volant

hominēs in terrā ambulant

piscēs in aquā natant

leō -ōnis m, pl leōnēs -ōnum ferus -a -um

homō -inis m, pl hominës -inum fera = bēstia fera

āēr āeris m

pēs pedis m, pl pedēs -um

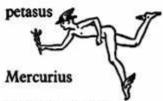

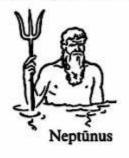

qui ambulat vestigia in terrā facit

pot-est pos-sunt quod = quia

mercator -oris m imperium = id quod imperatur ...enim = nam...: is enim = nam is nūntius = is quī verba portat (inter hominës)

mare -is n, pl maria -ium Rômānī = hominēs Rōmānī Graecī = hominēs Graecī

flūmen = fluvius flūmen -inis n, pl -ina -inum

tat, cauda movētur. Quī ambulat vestīgia in terrā facit. Quī volat aut natat vestīgia non facit.

In horto et in silva multae aves sunt. Canis aves, quae inter arborēs volant, aspicit. Canis ipse non volat, nam 20 canis ālās non habet. Canis volāre non potest. Neque pāstor volāre potest. Pāstor duōs pedēs habet, itaque pāstor ambulāre potest. Hominēs ambulāre possunt, quod pedes habent, neque volare possunt, quod alas non habent.

Mercurius autem ut avis volāre potest, nam in pedibus et in petasō eius ālae sunt. Mercurius non homo, sed deus est. Mercurius est deus mercatorum. (Mercator est homō quī emit et vēndit.) Mercurius imperia deōrum ad hominēs portat, is enim nūntius deōrum est. 30

25

Piscēs neque volāre neque ambulāre possunt. Piscēs in aquā natāre possunt. Etiamne hominēs natāre possunt? Aliī hominēs natāre possunt, aliī non possunt. Mārcus et Ouīntus natāre possunt, Iūlia non potest.

Neptūnus natāre potest; is enim deus maris est. (Oce- II anus est magnum mare.) Mercurius et Neptūnus deī Romani sunt. Romani et Graeci deos multos habent. Hominës deös neque vidëre neque audire possunt. Deī ab hominibus neque vidērī neque audīrī possunt.

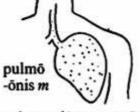
Padus magnum flümen est. In eö flümine multī sunt 40 piscēs. Piscēs in aquā flūminis natant. In flūminibus et in maribus magnus numerus piscium est. Flūmina et maria plēna sunt piscium. Hominēs multos piscēs capiunt. Nēmō piscēs flūminum et marium numerāre po-45 test. Piscēs numerārī nōn possunt.

Piscēs in aquā vīvunt, neque in terrā vīvere possunt, nam piscēs in āere spīrāre non possunt. Homo sub aquā spīrāre non potest. Homo vīvit, dum spīrat. Quī spīrat vīvus est, quī non spīrat est mortuus. Homo mortuus neque vidēre neque audīre, neque ambulāre neque currere potest. Homo mortuus sē movēre non potest. Cum homo spīrat, anima in pulmonēs intrat et rūrsus ex pulmonibus exit. Anima est āer quī in pulmonēs dūcitur. Quī animam dūcit animal est. Non solum hominēs, sed etiam bēstiae animālia sunt. Alia animālia in terrā vīvunt, alia in marī.

Sine animā nēmō potest vīvere. Homō quī animam nōn dūcit vīvere nōn potest. Spīrāre necesse est hominī. Ēsse quoque hominī necesse est, nēmō enim sine cibō vīvere potest. Necesse est cibum habēre. Pecūniam habēre necesse est, nam quī pecūniam nōn habet cibum emere nōn potest. Sine pecūniā cibus emī nōn potest. Necesse nōn est gemmās habēre, nēmō enim gemmās ēsse potest. Gemmae edī nōn possunt; sed quī gemmās suās vēndit pecūniam facere et cibum emere potest. Mercātor quī ōrnāmenta vēndit magnam pecūniam facit. Fēminae quae pecūniam facere volunt ōrnāmenta sua vēndunt.

Avēs nīdos faciunt in arboribus; nīdī eārum inter rā-70 mos et folia arborum sunt. Aquilae in montibus nīdos nēmō (< ne- + homō) = nūllus homō

vīvus -a -um = quī vīvit (v. est = vīvit) mortuus -a -um ↔ vīvus

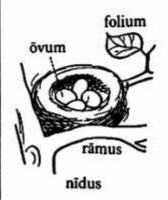

animam dücere = spīrāre

animal -ālis n, pl -ālia -ālium mare -is n, abl -ī

necesse est (+dat)

ēst edunt: ēsse (= edere) nēmō enim = nam nēmō

facere -it -iunt parere -it -iunt

pila

vult volunt: Iŭlia vult (= volt) puerī volunt

capere -it -iunt imp cape! capite!

canere = cantāre vox vocis f

non audent : timent occultare ↔ ostendere faciunt. In nīdīs sunt ōva. Avēs ōva pariunt, ex quibus parvī pullī exeunt. Canis nōn ōva, sed pullōs vīvōs parit. Fēminae līberōs pariunt. —

Mārcus et Quīntus et Iūlia in hortō sunt. Iūlia pilam III tenet et cum puerīs pilā lūdere vult, neque iī cum puellā 75 lūdere volunt; puerī enim nīdōs quaerunt in arboribus. Itaque puella lūdit cum cane suā Margarītā.

Iūlia: "Cape pilam, Margarīta!"

Canis pilam capit et caudam movet. Puella laeta rīdet et canit. Puerī puellam canere audiunt.

80

Quīntus: "Audī: Iūlia vocem pulchram habet."

Mārcus: "Vox eius non pulchra est!"

Canis avem suprā sē volāre videt eamque capere vult, neque potest. Canis īrātus lātrat: "Baubau!" Eius vōx pulchra nōn est, canis canere nōn potest! Avēs canere 85 possunt, piscēs nōn possunt: piscēs vōcēs nōn habent.

Cum aquila supră hortum volat et cibum quaerit, parvae aves canere non audent, et inter folia arborum se occultant. Itaque aquila eas reperire non potest. Neque aves neque nidi avium ab aquila reperiri possunt, quod 90 rămis et foliis occultantur.

Mărcus autem nīdum reperit et Quīntum vocat: "Venī, Quīnte! In hāc arbore nīdus est." Accurrit Quīntus.

Mārcus: "Age! Ascende in arborem, Quīnte!"

Quīntus in arborem ascendit; iam is suprā Mārcum 95 in arbore est. Mārcus ipse in arborem ascendere non audet!

Mārcus interrogat: "Quot sunt ōva in nīdō?"

Quīntus: "Nūlla ōva, sed quattuor pullī.'

Nīdus est in parvo rāmo. Rāmus quī nīdum sustinet non crassus, sed tenuis est. Rāmus tenuis Quīntum sustinēre non potest, is enim puer crassus est. Ecce rāmus cum puero et nīdo et pullīs ad terram cadit!

Mārcus Quīntum ad terram cadere videt. Rīdetne
105 Mārcus? Non rīdet. Mārcus enim perterritus est. Iam
Quīntus et pullī quattuor sub arbore iacent. Neque puer
neque pullī sē movent. Pullī mortuī sunt. Quīntusne
mortuus est? Non est. Quīntus enim spīrat. Quī spīrat
mortuus esse non potest. Sed Mārcus eum spīrāre non
110 videt, neque enim anima vidērī potest.

Quid facit Mārcus? Mārcus perterritus ad vīllam currit et magnā võce clāmat: "Age! Venī, pater!"

Iūlius puerum vocāre audit et exit in hortum. Pater fīlium perterritum ad sē accurrere videt eumque inter115 rogat: "Quid est, Mārce?"

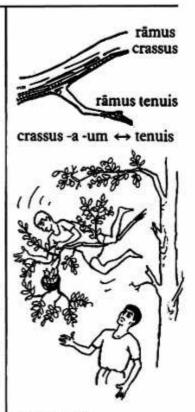
Mārcus: "Ouīntus...est...mortuus!"

Iūlius: "Quid? mortuus? Ō deī bonī!"

Pater, ipse perterritus, cum Mārcō ad Quīntum currit. Iūlia quoque accurrit cum cane suā. Quīntus oculōs 120 aperit. Iūlius eum oculōs aperīre videt.

Iūlius: "Ecce oculos aperit: ergo vīvus est."

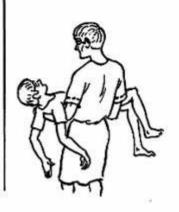
Mārcus et Iūlia Quīntum vīvum esse vident. Puer autem ambulāre non potest, neque enim pedēs eum sustinēre possunt; ergo necesse est eum portāre.

est sunt: esse
neque enim = non enim
facere = agere

Mārcus perterritus est

Quintus à Iûliö portătur Aemilia Quintum à Iûliö portări videt

Quintus in lecto ponitur Aemilia Quintum in lecto poni aspicit

înfînîtîvus - î m (înf)

vocāre vidēre accurrere audīre

-re

[1] -āre

[2] -êre

[3] -ere

[4] -īre

esse ēsse

port*ārī* vid*ērī* pon*ī* aud*īrī* Quīntus ā Iūliō in vīllam portātur et in lectō pōnitur.

Aemilia fīlium suum ā Iūliō portārī videt, et interrogat: "Cūr puer ipse ambulāre non potest?"

Iŭlius: "Quīntus ambulāre non potest, quod non est avis neque ālās habet! Quī volāre vult neque potest, ad terram cadit!"

130

Aemilia Quīntum ā Iūliō in lectō pōnī aspicit.

GRAMMATICA LATINA

Īnfīnītīvus

[A] Āctīvum.

Iŭlius Mărcum non videre, sed audire potest. Pater filium 135 vocăre audit, et accurrere videt.

'Vocā|re', 'vidē|re', 'accurr|ere', 'audī|re' īnfīnītīvus est. Īnfīnītīvus: -re.

[1] -āre: cantāre, pulsāre, plōrāre, interrogāre, verberāre, numerāre, salūtāre, imperāre, habitāre, amāre, dēlectāre, portāre, ambulāre, exspectāre, intrāre, ōrnāre, clāmāre, mōnstrāre, errāre, volāre, natāre, spīrāre; dare; cēt.

[2] -ēre: rīdēre, vidēre, respondēre, habēre, tacēre, pārēre, timēre, tenēre, iacēre, movēre, cēt.

[3] -ere: ponere, sumere, discedere, carpere, agere, vehere, 145 claudere, vertere, currere, vendere, emere, consistere, ostendere, bibere, petere, ducere, relinquere, quaerere, vivere, ludere, canere, ascendere, cadere; capere, facere, aspicere, accipere, parere; cet.

[4] -ire: venîre, audîre, dormîre, aperîre, reperîre; îre (ad-îre, 150 ab-îre, ex-îre); cêt.

Mēdus servus esse non vult. Nēmo gemmās ēsse potest.

'Esse' quoque et 'ēsse' înfînîtīvus est.

[A] Passīvum.

Mārcus ā Iūliō non vidērī, sed audīrī potest. Mārcus Quīn- 155 tum ā Iūliō portārī et in lecto ponī videt.

'Portā $|r\vec{i}'$, 'vidē $|r\vec{i}'$, 'pon $|\vec{i}'$, 'audī $|r\vec{i}'$ înfīnītīvus passīvī est. Īnfīnītīvus passīvī: $-r\vec{i}/-\vec{i}$.

[1] -ārī: portārī, numerārī, vocārī.

160 [2] -ērī: vidērī, tenērī.

[3] -ī: pōnī, emī, edī, claudī.

[4] -îrī: audīrī, reperīrī, aperīrī.

Piscēs numerārī non possunt. Syra rosam ā Iūliā tenērī videt. Gemmae edī non possunt. Magnum ostium ā parvā puellā neque aperīrī neque claudī potest.

Dēclīnātiō tertia

'Avis' (f) et 'piscis' (m) dēclīnantur ut 'ovis'. Ut 'pāstor' dēclīnātur 'mercātor' (m).

'Leō' (m) et 'homō' (m) dēclīnantur hōc modō:

170		Sing.	Plūr.	Sing.	Plūr.
	Nōm.	leō	leōn ēs	homō	homin es
	Acc.	leōn em	leōn es	homin em	homin ēs
	Gen.	leon is	leon um	homin is	homin um
	Dat.	leōn ī	leōn ibus	homin ī	homin ibus
175	Abl.	leōn e	leōn libus	hominle	homin ibus

'Vox' (f) et 'pēs' (m) dēclīnantur hoc modo:

	Sing.	Plūr.	Sing.	Plūr.
Nōm.	vōx	vōc <i>ēs</i>	pēs	ped ēs
Acc.	vōc em	võc <i>ēs</i>	ped em	ped ēs
Gen.	vōc is	võc um	ped is	ped um
Dat.	vōc ī	vōc ibus	ped i	ped ibus
Abl.	vōc e	võc ibus	ped e	ped ibus

'Flumen', 'mare', 'animal' (n): vide cap. XI.

PENSVM A

180

Av- in āer- volant. Pisc- in aquā natant. Iūlia neque volneque nat- potest. Homō duōs ped- habet, itaque homō ambul- potest. Homō mortuus sē mov- nōn potest. Spīr- necesse est hominī, nam sine animā nēmō vīv- potest. Cum homō spīrat, anima in pulmōn- intrat et ex pulmōn- exit. Homō -rī/-ī

[1] -ārī

[2] -ērī

[3] -ī

[4] -irī

 Syra Iūliam rosam tenēre videt

 parva puella magnum östium neque aperire neque claudere potest

leő < leön

võx < võcs pēs < peds

Vocābula nova:

asinus

leõ bēstia

homō

fera avis

piscis aquila āēr āla pēs cauda petasus deus mercator nūntius mare flümen anima pulmō animal nīdus rāmus folium ōvum pullus pila võx lectus ferus vīvus mortuus crassus tenuis perterritus capere volāre natāre mověre facere vīvere spīrāre parere lûdere canere audēre occultăre ascendere sustinēre cadere potest possunt vult volunt necesse est nēmō cum quod enim ergō infinītīvus

quī spīrat mortuus es- non potest. Homin- deos vid- non possunt. Deī ab homin- vid- non possunt. Nemo pisces numer- potest. Pisces numer- non possunt. Sine pecuniā cibus em- non potest.

Puerī Iūliam can- audiunt. Mārcus Quīntum ad terram cad- videt. Iūlius Mārcum clām- audit. Aemilia saccum ā Iūliō in mēnsā pōn- et aper- videt.

PENSVM B

Leō et aquila — sunt. Virī et fēminae — sunt. Mercurius nōn homō, sed — est. In aquā sunt —. In āere sunt —. Quid agunt piscēs et avēs? Piscēs in aquā —, avēs in āere —. Avis duās — habet, itaque avis volāre —. Avis quae volat ālās —. Cum homō ambulat, — moventur. Cum homō —, anima in — intrat. Homō quī spīrat — est, quī nōn spīrat — est. Nam sine animā — vīvere potest. Spīrāre hominī — est.

Iūlia — [= cantat]. Iūlia — pulchram habet. Puerī — quaerunt. Nīdī sunt inter — et folia arborum. In nīdīs avium sunt — aut pullī. Avēs non pullos vīvos, sed ova —. Quīntus in arborem — et IV — videt in nīdo. Rāmus quī nīdum — tenuis est. Rāmus tenuis puerum — sustinēre non potest: Quīntus ad terram —. Mārcus eum cadere videt et — est.

PENSVM C

Num Neptūnus homō est?

Quis est Mercurius?

Quid agunt mercatores?

Num necesse est margarītās habēre?

Ouid est ōceanus Atlanticus?

Cūr aquila ā parvīs avibus timētur?

Ubi sunt nīdī avium?

Quid est in nīdīs?

Quae bēstiae ova pariunt?

Quid agunt puerī in hortō?

Cūr rāmus Quīntum sustinēre non potest?